
Ledare

I detta nummer av Paideia har vi samlat vetenskapliga artiklar som berör olika forskningsområden med relevans för såväl lärare, pedagoger, forskare, utbildningsansvariga som politiker. Studierna som presenteras omfattar både förskola och skola inom områden som lärares och pedagogers kompetensutveckling, professionalism och lärarbrist. Innehållet spänner över olika typer av undervisning, utveckling och lärande samt mer teoretiska perspektiv på specifika teman. Då Paideias målsättning är att bidra till att sprida och tillgängliggöra forskningsresultat så hoppas vi att såväl praktiker, forskningsinriktade läsare och utbildningsansvariga och politiker ska finna något av intresse i detta nummer.

I två av artiklarna i detta nummer har forskarna tagit sin utgångspunkt i inkludering och alla barns och elevers rätt att lära och utvecklas i förskola respektive skola.

Bent B. Andresens artikel *30 år med målsætning om et acceptabelt læringsniveau for alle – hvad er gået galt* tar sin utgångspunkt i den danska grundskolans vision om en inkluderande lärmiljö och en godtagbar lärandenivå för alla. Genom en policyanalys om vilken roll Salamanca-deklarationen har spelat inom folkbildningsområdet i Danmark över tid, visar han på hur den har implementerats och kommit till uttryck i såväl politisk retorik som i utbildningspraktik. Resultatet visar på hur den politiska retoriken har varierat över tid och den ringa praktiska betydelse visionen om inkluderande lärmiljöer och godtagbar lärandenivå för alla har haft.

I Heidi Harju-Luukkainens och Jonna Kangas artikel med titeln *Vårdnadshavarnas erfarenheter av familjesamarbetet i Finland – familjer med särbegåvade barn* redovisas en studie av hur finska vårdnadshavare till särbegåvade barn har erfårit samarbete och stöd från förskola och skola gällande barnens lärande och utveckling. Detta undersöks med utgångspunkt i den finska läroplanen som betonar vikten av samarbete mellan förskola, skola och dessa barns familjer. Resultatet visar på flera olika typer av utmaningar som vårdnadshavare har erfårit i detta samarbete. Med utgångspunkt i resultaten argumenterar författarna för ett stärkt samarbete mellan lärare och vårdnadshavare för att kunna möta de utmaningar som familjer med särbegåvade barn ställs inför under barnets förskole- och skoltid.

Lena Boström och Monica Orwehag har i sin artikel *Brist på utbildad personal i fritidshem under femtio år. En fråga om brist på samhällsplanering?* analyserat bristen på lärare i svensk fritidshemsverksamhet. Utifrån tidigare forskning, reformer och statistiska data visar de på faktorer som har inverkat på tillgången till lärare i fritidshemmen. Resultatet visar på att det är en rad faktorer som påverkat och lett till lärarbrist som till exempel reforminnehåll, brister

i planering gällande fritidshemsverksamhetens expansion och kompetensförsörjning samt lärarutbildningen. En slutsats författarna drar är att lärarbristen i fritidshem över tid beror på bristande samhällsplanering.

I Ida Danneskiold-Samsøes och Karen Wistofts artikel med titeln *Praksisfagdidaktik i madkundskab: læreres arbejde med håndværk, sanselighed og madlavningsglæde i spændet mellem nytte og dannelse* undersöks hur det politiska begreppet praktisk professionalism omsätts i praktiken i ämnet "madkundskab". Utifrån ett antropologiskt perspektiv med fokus på lärares praktiska ämnesdidaktik undersöks och redovisas hur lärare agerar i relation till olika dimensioner av ämnet och vad lärare prioriterar. Avslutningsvis menar författarna att undersökningsresultatet kan bidra till lärares möjlighet att identifiera de egna ämnesdidaktiska valen och dess eventuella konsekvenser samt främja lärares reflektion över desamma.

Marianne Friis Andersens, Louise Stjerne Madsens och Marlene Rosager Lund Pedersens artikel *Booster eller banalitet? Om udforskning af kompetenceudvikling af lærere og pædagoger gennem et e-læringsforløb* i vilken de har undersökt hur lärare och pedagoger utvecklar kompetens genom e-lärande med specifikt fokus på inkludering och deltagande i idrott och rörelse i skolan. I artikeln visar forskarna på såväl e-lärandets komplexitet och potential som de begränsningar detta lärande medför. Avslutningsvis diskuteras hur och i vilken denna typ av lärande har relevans som metod för kompetensutveckling av lärare och pedagoger.

Med detta rika innehåll önskar vi en trevlig läsning.

Marita Cronqvist, Anita Eriksson, Ole Hansen, Charlotte Ringsmose, Mette Marit Forsmo Jenssen och Knut Olav Nordseth